

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515200920
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3515200920.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 07, právne zast.: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna č. 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. C. XXXX/XX, XXX XX D. E. D. F., o zaplatenie 1.699,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 5.decembra 2022, č. k. 6C/2/2015-181, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.062,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy za obdobie od 17.03.2012 do zaplatenia, ktoré jej súd povoľuje splácať v splátkach vo výške 40,- eur mesačne splatných vždy do 25. dňa v mesiaci pod následkom straty výhody splátok s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou do 25. dňa v mesiaci nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobca m á nárok na náhradu trov konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie v rozsahu 25,10 %.

Stranám nárok na náhradu trov odvolacích konaní n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie v poradí druhým vydaným rozsudkom vo veci, výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. rozhodol o trovách konania tak, že žalovanej priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že podaním doručeným súdu dňa 09.02.2015 žalobca žiadal, aby súd platobným rozkazom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 1.699,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 17.03.2012 do zaplatenia. Dôvodil tým, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili dňa 17.05.2011 zmluvu o pôžičke č. 6095129, na základe ktorej poskytol pôvodný žalobca žalovanej pôžičku vo výške 2.577,60 eur, ktorú mala splácať v pravidelných 48 mesačných splátkach v sume po 53,70 eur. Žalovaná porušila svoju povinnosť splácať jednotlivé povinné splátky riadne a včas, preto bola dňa 29.02.2012 listom vyzvaná k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo. Do dňa podania žaloby žalovaná splátky neuhradila. Na návrh žalobcu Okresný súd Nové Mesto nad Váhom vydal platobný rozkaz dňa 30.07.2015 pod č.k. 6C/2/2015-16, ktorý bol následne zrušený z dôvodu podania odporu žalovanou proti platobnému rozkazu, namietajúc v ňom dôvodnosť nároku, poukazujúc nato, že v danom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, pričom predmetná zmluva o pôžičke neobsahovala v zmysle citovaného zákona náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/, písm. g/, písm. j/, písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch

v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, preto považovala podľa § 11 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ cit. zákona poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Termín končenej splatnosti spotrebiteľského úveru bol v predmetnej zmluve uvedený iba neurčito. Ďalej za neštandardné považovala, aby hodnota RPMN bola zhodná s hodnotou úrokovej sadzby. Podľa žalovanej spotrebiteľ má pri podpise vedieť aká pomerná časť z každej uhradenej splátky bude pripísaná na úhradu istiny, aká časť na úroky a aká časť bude pripísaná na úhradu poplatkov. Ďalej dôvodila tým, že v zmluve o pôžičke zo dňa 17.05.2011 bola neurčito uvedená základná náležitosť zmluvy o pôžičke - výška poskytnutej pôžičky, keď na jednej strane sa v zmluve o pôžičke uvádza, že „schválená výška pôžičky bola 500,- eur“ a na druhej strane je udané, že „celková suma pôžičky bola 649,20 eur“. V neposlednom rade žalovaná namietala neurčitosť predmetného právneho úkonu, keď je daná jeho absolútna neplatnosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalovaná vzniesla tiež námietku premlčania, navrhla platobný rozkaz zrušiť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť, resp. zamietnuť v rozsahu, v akom to vyplynie z vykonaného dokazovania. Žalobcovi žiadala náhradu trov konania nepriznať. Pre prípad, ak by bola žalovaná zaviazaná zaplatiť časť uplatňovanej sumy naraz, poukázala na skutočnosť, že sa nachádza v ťaživej sociálnej situácii, ktorá jej neumožňuje zaplatiť celú požadovanú sumu naraz, k tomu uviedla, že je schopná ju splácať v primeraných mesačných splátkach max. po 40 eur. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 6C/2/2015-37- zo dňa 05.10.2016 súd rozhodol o zmene účastníka konania na strane žalobcu tak, že nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., IČO: 35 923 130, so sídlom Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok sa stala spoločnosť Intrum Justitia Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Karadžičova 8, 821 08 Bratislava. Žalobca prihladením na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru na podanom návrhu v časti prevyšujúcej rozdiel medzi poskytnutou sumou úveru 1.600,- eur a doteraz zaplattenou sumou na úver vo výške 537,20 eur ďalej netrval a žalobný návrh v časti istiny 636,20 eur a 9%-tným ročného úroku z omeškania zo sumy 636,20 eur od 17.03.2012 do zaplattenia zobral späť a žiadal súd, aby zaviazal žalovanú len na zaplattenie nesplattenej čistej istiny poskytnutého úveru a priznal mu trovy konania a trovy právneho zastúpenia. V zmysle vyjadrenia žalovanej, s prihladením na jej finančnú situáciu, súhlasil s mesačnými splátkami vo výške 40,- eur.

3. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozhodnutím a to rozsudkom zo dňa 20.02.2019, č. k. 6C/2/2015-56 výrokom I. konanie v časti istiny 636,20 eur s 9%-ným úrokom z omeškania zo sumy 636,20 eur od 17.03.2012 do zaplattenia zastavil; výrokom II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.062,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.062,80 eur od 17.03.2012 do zaplattenia; výrokom III. súd povolil žalovanej splácať žalovanú sumu s príslušenstvom v mesačných splátkach po 40,- eur vždy do 25. dňa, toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok a výrokom IV. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V dôsledku odvolacej intervencie žalovanej smerujúcej voči vyhovujúcej časti rozhodnutia a súvisiacej časti o trovách konania, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých častiach zrušil a v tomto rozsahu vrátane súvisiacej časti o trovách konania vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (uznesenie Krajského súdu Trenčín č. k. 27Co/54/2021-94 zo dňa 24.08.2021). Žalobca po vrátení veci súdu prvej inštancie v následnom podaní zo dňa 03.06.2019 doplnil, že k predčasnemu zosplattneniu predmetného úveru (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti) došlo pre splátku splatnú dňa 20.02.2012, t. j. pre splátku bezprostredne predchádzajúcu zosplattneniu. Keďže žaloba bola podaná dňa 09.02.2015, nárok bol platný v rámci plynutia 3-ročnej premlčacej doby a teda premlčaný nebol. Prílohou podania bolo „Upozornenie na stratu možnosti splátok“ zo dňa 25.01.2012, ktorým bola žalovaná upozornená na možnosť zosplattnenia pohľadávky v celosti. Vec súd prvej inštancie právne posúdil podľa ust. § 52 ods.1 až 4, § 53 ods. 9, § 101, § 103, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Zmluvu o pôžičke uzatvorenú medzi stranami posúdil ako spotrebiteľskú, na ktorú dopadajú normy spotrebiteľského práva, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo sporné čerpanie finančných prostriedkov v sume 1.600,- eur. Žalovaná zaplatila celkovo 537,20 eur. Žalovaná sa zaviazala splácať pôžičku 48 splátkami mesačne vo výške 53,70 eur so splatnosťou vždy do 20. dňa v mesiaci so splatnosťou prvej splátky počnúc mesiacom nasledujúcim po uzavretí zmluvy. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 28,99 % a RPMN vo výške 28,99 %. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na mesiac máj 2015. Podľa prehľadu úhrad a splátok žalovaná sa prvýkrát dostala do omeškania so zaplattením splátky splatnej 20.06.2011. Predžalobnou upomienkou zo dňa 29.02.2012, ktorá bola žalovanej doručená dňa 13.03.2012, právny predchodca žalobcu, spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. žalovanú vyzvala k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo vo výške 2.325,21 eur. Upozornením na stratu možnosti splátok zo dňa 25.01.2012, upozornil žalobca žalovanú na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 230,91 eur. Súčasne bola žalovaná upozornená, že ak nedôjde k úhrade týchto splátok, bude žalobca požadovať úhradu všetkých

splátok jednorazovo. Z uvedeného bolo zrejmé, že právo na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy o pôžičke si spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. uplatnila pre nezaplatenie splátky splatnej pred vyhotovením „Upozornenia na stratu možnosti splátok“ zo dňa 25.01.2012. Súd prvej inštancie konštatoval vychádzajúc z ust. § 101 a § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, že trojročná premlčacia doba na zaplatenie celého dlhu začala plynúť najneskôr dňom 25.01.2012 a teda uplynula najneskôr 25.01.2015. Keďže žaloba bola podaná dňa 9.02.2015, bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej doby, preto s poukazom na vznesenú námietku premlčania posúdil súd prvej inštancie žalovaný nárok ako premlčaný, z ktorého dôvodu žalobu zamietol. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania súd sa už ďalej osobitne nevenoval skúmaniu existencie nároku a jeho rozsahu. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 ods. 1, v spojitosti s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.062,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.062,80 eur od 17.03.2012 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a prizná mu náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. Uplatňujúc odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods.1 písm. h/ CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) v konkrétnej veci nesúhlasí s posúdením jeho nároku ako premlčaného vo svetle aplikácie ust. § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka v spojení s ust. 101 Občianskeho zákonníka, keď súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil, že premlčacia doba na uplatnenie celého nároku uplatneného žalobou začala plynúť od splatnosti splátky splatnej pred vyhotovením upozornenia na stratu možnosti splátok, t.j. pred dňom 25.1.2012. V posudzovanej veci tak mohla byť pohľadávka voči žalovanej prvýkrát uplatnená až 17.3.2012, t.j. v deň nasledujúci po splatnosti výzvy na úhradu dlhu listom zo dňa 29.2.2012 a v súlade s ust. § 101 Občianskeho zákonníka k premlčaniu nároku z úverovej zmluvy by došlo až 16.3.2015. Nakoľko žaloba bola podaná na súd dňa 9.2.2015, bola podaná včas, počas plynutia 3-ročnej premlčacej doby na uplatnenie predčasne zosplatneného nároku z úveru v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Poukazuje na obdobné prípady riešenia spornej otázky premlčania aktuálnou najnovšou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít v uznesení Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/132/2021, závery ktorého v odseku 26 nasvedčujú v prospech jeho odvolacej argumentácie citujúc: „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky pri strate výhody splátok (§ 565 Občianskeho zákonníka) sa začiatok plynutia premlčacej doby spravuje všeobecným ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka.“

5. Žalovaná nevyužila svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné za použitia § 388 CSP zmeniť, nakoľko neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie ani zrušenie. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

8. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozhodnutím a to rozsudkom zo dňa 20.02.2019, č. k. 6C/2/2015-56 výrokom I. konanie v časti istiny 636,20 eur s 9 %-tným úrokom z omeškania zo sumy 636,20 eur od 17.03.2012 do zaplatenia zastavil; výrokom II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.062,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.062,80 eur od 17.03.2012 do zaplatenia; výrokom III. súd povolil žalovanej splácať žalovanú sumu s príslušenstvom v mesačných splátkach po 40,- eur vždy do 25. dňa, toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok; a výrokom IV. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V dôsledku odvolacej intervencie žalovanej smerujúcej voči vyhovujúcej

časti rozhodnutia a súvisiacej časti o trovách konania, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako nepreskúmateľné zrušil a v tomto rozsahu vrátane súvisiacej časti o trovách konania vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (uznesenie Krajského súdu Trenčín č. k. 27Co/54/2021-94- zo dňa 24.08.2021).

9. Po vrátení veci súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom (v tomto odvolacom konaní napadnutým rozhodnutím) výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. priznal žalovanej náhradu trov konania vo výške 100 % dôvodiac premlčaním uplatneného nároku.

10. V posudzovanej veci sa žalobca ako právny nástupca pôvodného veriteľa domáha zo strany žalovanej zaplataenia dlhu z titulu poskytnutého úveru po jeho predčasnom zosplatnení v rozsahu nesplatennej istiny.

11. Žalobca (odvolateľ) uplatňuje dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie) v konkrétosti pre nesprávnu interpretáciu právnej úpravy a jej aplikáciu na okolnosti posudzovanej veci v otázke premlčania. Zastáva názor, že nárok uplatnil včas.

12. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania.

13. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok, existenciu ktorej vady nezistil, a odvolateľ ju tiež ani netvrdil.

14. V ďalšom podrobil prieskumu vecnej správnosti napadnuté rozhodnutie z hľadiska ťažiskovej odvolacej námietky.

15. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

16. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Consumer Finance Holding a.s., uzatvorila ako veriteľ so žalovanou ako dlžníkom dňa 17.05.2011 Zmluvu o poskytnutí pôžičky - Rýchla pôžička č. 6095129, ktorej neoddeliteľnou časťou boli o.i. Všeobecné obchodné podmienky, čo žalovaná potvrdila vlastnoručným podpisom zmluvy. Na základe uvedenej zmluvy pôvodný žalobca poskytol žalovanej úverového rámec so schválenou výškou pôžičky v sume 1.600,- eur, čo mala splácať v pravidelných 48 mesačných splátkach po 53,70,- eur, úrokovou sadzbou 28,99 % p. a., RPMN 28,99% p. a., priemerná hodnota RPMN 20,56 % p. a., s tým, že celková suma pôžičky spojená s úverom predstavovala sumu 2.577,60 eur. Celkové náklady predstavovali sumu 977,60 eur. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na mesiac máj 2015.

17. Pôvodný veriteľ listom zo dňa 25.01.2012 (Upozomením na stratu možnosti splátok) upozornil žalovanú na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 230,91 eur a na možnosť požadovať zo strany pôvodného veriteľa úhrady všetkých splátok jednorázovo pre prípad neuhradenia týchto splátok. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že prvá splátka bola splatná dňa 20.06.2011, posledná splátka mala byť splatná dňa 20.05.2015 vychádzajúc z toho, že v predmetnej zmluve sa uvádza termín konečnej splatnosti 05/2015. Žalovaná uhradila žalobcovi spolu čiastku 537,20 eur. Predžalobnou upomienkou zo dňa 29.02.2012 predchodca žalobcu vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo vo výške 2.323,21 eur v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami zmluvy.

18. V priebehu konania Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 01.08.2015 bola žalovaná pohľadávka postúpená právnym predchodcom žalobcu (Consumer Finance Holding, a.s.) na žalobcu, čo žalobca listinne preukázal tak, že súdu predložil kópiu zmluvy o postúpení pohľadávok spolu s jej prílohami, ktorá žalovanú pohľadávku identifikuje. V nadväznosti na uvedené, súd prvej inštancie vydal uznesenie

pod č. k. 6C/2/2015-37 zo dňa 05.10.2016, ktorým pripustil zmenu subjektu terajšieho žalobcu na miesto pôvodného žalobcu.

19. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Podľa § 2 písm. a/ a b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy (ďalej „zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch“) na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

22. Predovšetkým v zhode so závermi súdu prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu nemožno pochybovať o spotrebiteľskom charaktere právneho vzťahu (a v priebehu konania to nespochybňuje ani samotný žalobca), založeného právnym predchodcom žalobcu a žalovanou predmetnou zmluvou zo dňa 17.05.2011, na základe ktorej sa právny predchodca žalobcu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti zaviazal poskytnúť žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa tieto zaviazala splácať v pravidelných splátkach, pričom pri uzatváraní zmluvy nevystupovala v rámci svojej podnikateľskej, alebo obchodnej činnosti. Medzi nimi uzatvorenú zmluvu teda správne posúdil súd prvej inštancie, vzhľadom na povahu účastníkov právneho vzťahu (predchodca žalobcu - dodávateľ, žalovaná - spotrebiteľ) ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podriadenú normám spotrebiteľského práva a zároveň tiež režimu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

23. Po obmedzení prvotne uplatneného nároku, žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie doposiaľ nezaplatenej istiny vo výške 1.062,80 eur s úrokom z omeškania a náhradu trov konania, na žiadosť žalovanej o prípadné splátky reaguje pozitívne vo výške 40,- eur mesačnej splátky.

24. Žalobca sa v konaní prostredníctvom ťažiskovej odvolacej námietky dovoľáva odlišného posúdenia počiatku plynutia premičania vo vzťahu k uplatnenému nároku tvrdiac, že správne sa tento počiatok plynutia premičacej doby spravuje všeobecným ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

25. Podľa súdu prvej inštancie k žalobcom tvrdenému predčasnému zosplateniu celého dlhu malo dôjsť pre nezaplatenie splátky splatnej pred 25.01.2012 (teda splátke nasledujúcej po naposledy uhradenej splátke). Vychádzajúc z obsahu spisu, žaloba bola do elektronickej podateľne MS SR doručená dňa 09.02.2015. Súd prvej inštancie, vychádzajúc z obsahu napadnutého rozhodnutia, počiatok premičania stanovil pre nezaplatenie splátky splatnej pred 25.01.2012, t.j. pred vyhotovením Upozornenia na stratu možnosti splátok, v tomto prípade tak trojročná premičacia doba na zaplatenie celého dlhu začala plynúť najneskôr dňom 25.01.2012 a uplynula najneskôr 25.01.2015, majúc za to, že v čase podania žaloby tak bol nárok žalobcu žalobou uplatnený už premičaný.

26. Posúdením rozhodujúcich skutočností, však odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie zastáva názor, že nárok žalobcu nie je premičaný, v dôsledku čoho bolo potrebné žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.062,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy za obdobie od 17.03.2012 do zaplatenia, keďže zo strany žalovanej nebolo rozporované, že v tejto výške istinu úveru doposiaľ nezaplatila. Názor súdu prvej inštancie na ktorom založil svoj záver o premičaní nároku odvolací súd považuje za nesprávny.

27. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premičania dovoľá, nemožno premičané právo veriteľovi priznať.

28. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

29. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

30. Podľa § 122 Občianskeho zákonníka lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní. Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, prípadne koniec lehoty na jeho posledný deň. Ak posledný deň lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

31. Podľa § 156 CSP konanie sa začína doručením žaloby alebo doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu.

32. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

33. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu.

34. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Rozhodujúcou skutočnosťou z hľadiska možnosti uplatniť právo na súde a začiatku plynutia (všeobecnej) premlčacej doby je okamih splatnosti (zročnosti) záväzku (dlhu), ktorý je konkrétnym momentom, kedy je dlžník povinný záväzok (dlh) splniť, a nie momentom, kedy je dlžník k splneniu iba oprávnený.

35. Otázkou, kedy pre spotrebiteľské vzťahy na ktoré dopadá § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, začína plynúť premlčacia doba, keďže práva z týchto vzťahov sú premlčateľné sa najvyšší súd zaoberal už opakovane. Tak v rozhodnutí (na ktoré poukazuje odvolateľ - uznesenie zo dňa 15. decembra 2022 sp.zn. 4Cdo 132/2021) poukazuje najvyšší súd na to, že v tejto súvislosti je predovšetkým potrebné ustáliť, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), teda kedy najskôr mohol veriteľ úspešne podať žalobu na súd (R 17/2017). V tejto súvislosti práve v uznesení zo dňa 23. mája 2023 sp. zn. 1Cdo/143/2022 odkazuje na právnu doktrínu z ktorej vyplýva, že zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 OZ (okrem iného) sleduje nielen dosiahnutie splatnosti celej pohľadávky veriteľa (dodávateľa) pri nesplnení povinností dlžníka (spotrebiteľa) riadne a včas plniť dojednané čiastkové plnenia (splátky), ale aj vylúčenie tejto možnosti, ak by bolo takéto porušenie iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky. Následne ju dopĺňa tým, že podmienkou výzvy na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ktoré právo môže veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky je, že veriteľ v zákonnej lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto ustanovenia, ktorá začína plynúť nasledujúci deň po tom, čo veriteľovi (dodávateľovi) vzniklo právo podľa § 565, t. j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, bez ktorého včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Lehota, v ktorej musí byť toto právo uplatnené, je najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky a veriteľ tak môže urobiť až po uplynutí lehoty troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadisk vzťahujúcich sa na danú problematiku uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh, inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí

troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených troch mesiacov od omeškania, uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

36. V okolnostiach posudzovanej veci ťažiskovou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť, je správne stanovenie objektívneho začiatku plynutia premlčacej doby s ohľadom na to, že na spotrebiteľské vzťahy dopadá ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, samozrejme v prípade, ak sa dosiahne zo strany veriteľa platné predčasné zosplatenie celej pohľadávky pri nesplnení spotrebiteľa riadne a včas plniť dojednané čiastkové plnenia, z čoho vyplýva, že pre správne stanovenie počiatku premlčania je významný záver o tom, že k platnému predčasnému zosplateniu pohľadávky podľa § 53 ods. 9 OZ v spojitosti s § 565 OZ aj skutočne došlo (za účelom vylúčenia možnosti, že išlo o porušenie povinnosti iba krátkodobej, nepresahujúcej dobu 3 mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky, tiež splnenia podmienky výzvy na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ktoré právo môže veriteľ uplatniť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky, podmienkou ktorej výzvy je, že veriteľ v zákonnej lehote nie kratšej ako 15 dní upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto ustanovenia, ktorá začína plynúť nasledujúci deň po tom, čo veriteľovi vzniklo právo podľa § 565, bez ktorého včasného upozornenia je takéto uplatnenie neúčinné).

37. Pre prípad pozitívneho záveru o platnom zosplatení dlhu (z ktorého vychádzal aj súd prvej inštancie) však možno prisvedčiť odvolateľovi, že súd prvej inštancie síce v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 25) produkoval záver, že spoločnosť si právo na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy o pôžičke uplatnila pre nezaplatenie splátky splatnej pred 25.01.2012, avšak z dôvodov, ktoré nie je možné zistiť, v rozpore so závermi vyššie uvedenými za stavu, že uplatnený nárok má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vychádzajúc z účinného zosplatenia úveru (v ktorom prípade podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začína premlčacia doba plynúť 1. deň nasledujúci po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný dlh, pretože až vtedy sa môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát), v bode 27 posudzuje počiatok premlčacej doby odlišne a to už od splatnosti splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu dlhu, t.j. splátky pre nezaplatenie splátky splatnej pred 25.01.2012 (teda spätne), uzavrúc, že táto uplynula najneskôr dňa 25.01.2015. Pre prípad platného predčasného zosplatenia dlhu však podľa názoru vyššej súdnej authority v spotrebiteľských veciach, premlčacia doba začína plynúť až 1. deň nasledujúci po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (samozrejme za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa). V okolnostiach danej veci k zosplateniu malo dôjsť pre nezaplatenie splátky splatnej pred 25.01.2012 a keďže žaloba bola súdu podaná dňa 09.02.2015, žalobcom uplatnený nárok tak premlčaný nebol. Pre takýto prípad možno konštatovať, že právna otázka premlčania v tomto prípade nebola súdom prvej inštancie vyriešená správne (vychádzajúc predbežne z premisy o platnom predčasnom zosplatení) a odvolanie žalobcu v tomto smere je plne dôvodné, pričom odvolací súd s ním súhlasí, a preto odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie zastáva názor, že nárok žalobcu v tomto smere je opodstatnený a je potrebné mu tento priznať.

38. Keďže teda v súlade s uvedeným patrí žalobcovi nárok na zaplatenie zostávajúcej časti istiny (sumy predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutou sumou a doteraz zaplatenou sumou žalovanou) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie za použ. § 388 CSP zmenil a zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.062,80 eur a keďže porušením povinnosti žalovanej vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky riadne a včas, vznikol žalobcovi zároveň nárok na úrok z omeškania, súčasne ju zaviazal k jeho zaplateniu vo výške 9% ročne z tejto sumy za obdobie od 17.03.2012 do zaplatenia.

39. V posudzovanej veci pokiaľ ide o splatnosť priznaného nároku, odvolací súd zaviazal žalovanú na ňou prisúdené plnenie žalobcovi s tým, že pokiaľ ide o lehotu plnenia, túto stanovil v splátkach po 40,-eur mesačne s poukazom na ťaživé pomery žalovanej a konsenzus oboch strán voči čomu žalobca v odvolaní ani nenamietal. Z identického dôvodu, tiež odvolací súd pokiaľ ide o priznané plnenie žalobcovi v odvolacom konaní, dospel k záveru, že okolnosti danej veci na strane žalovanej nasvedčujú pre stanovenie inej lehoty na plnenie, ako zákonnej trojdňovej.

40. V zmysle § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

41. V zmysle § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

42. Citované ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje všeobecnú lehotu na plnenie tri dni, ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozsudku, ktorá platí aj v tých prípadoch, keď ide o výrok na plnenie a súd vo výroku rozsudku neurčil lehotu na plnenie. Citované ustanovenie bližšie stanovuje podmienky vykonateľnosti rozhodnutia a tým zaručuje jeho vymáhateľnosť štátnou mocou aj proti vôli tých, ktorým sa v ňom ukladá nejaká povinnosť. Pomer právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku je pre prevažnú časť prípadov plnení vyriešená tak, že vykonateľnosť nastáva v trojdennej lehote na plnenie počítanej odo dňa, kedy rozsudok nadobudol právoplatnosť, len u rozsudkov predbežne vykonateľných, začína lehotu na plnenie plynúť už od doručenia v zmysle § 44 CMP (podľa ktorého rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde). Určenie dlhšej než trojdennej lehoty na plnenie (tiež povolenie splátok podľa ods. 4 ust. § 232 CSP), patrí medzi procesné úkony súdu, ktoré zákon zveruje do jeho voľnej úvahy prostredníctvom čoho je súdu tak umožnené, aby sám a tiež nezávisle od návrhu účastníkov uvážil, či je povolenie predmetnej výhody vhodné so zreteľom na pomery toho, ktorému sa povinnosť plnenia ukladá, na výšku prísúdenej čiastky, alebo na iné okolnosti prípadu. Zákon teda povolenie takejto výhody nepodmieňuje ani dohodou medzi stranami, ani vznesením takejto požiadavky žalovanou, ale povolenie splátok je plne v kompetencii konajúceho súdu a to aj bez ohľadu na návrhy strán.

43. Ustanovenie § 232 ods. 4 CSP teda umožňuje súdu výnimočne rozhodnúť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, odôvodnenosť ktorých prípadov sa bude posudzovať podobne ako pri odseku 3 cit. zák. ustanovenia. Zákon umožňuje súdu formulovať vo výroku svojho rozhodnutia tiež tzv. doložku cross default, t.j. že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

44. Pri úvahách a možnom plnení v splátkach, je okrem pomerov na strane povinného subjektu (jeho platobnej schopnosti) vo vzťahu k výške priznaného nároku, potrebné tiež posúdiť, či prípadné plnenie nad rámec zákonnej lehoty troch dní by vzhľadom na okolnosti oprávneného subjektu (žalobcu) nebolo príliš ťaživým z hľadiska jeho pomerov na jeho strane a v konečnom dôsledku nemožno nevziať do úvahy tiež postoj žalovanej v spore, teda jej (ne)ochoťu plniť. Je teda zrejmé, že takéto rozhodnutie vyžaduje existenciu konkrétnych okolností každej posudzovanej veci, indikujúcich dôvodne k takémuto záveru.

45. Odvolací súd tak so zreteľom na konsenzus oboch strán uhrádzať priznanú sumu v mesačných splátkach vo výške 40,- eur a s prihliadnutím na to, že žalovaná v konaní neprodukovala žiadne procesné obštrukcie, prejavila ochotu vo vzťahu k žalobcovi plniť, len poukazovala na svoju ťaživú situáciu, a na strane druhej vezmúc do úvahy nie zanedbateľný fakt spočívajúci v tom, že žalobca ako oprávnený subjekt je právnickou osobou, a teda na jeho strane rozhodne nemožno hovoriť o vzniku ťaživej situácie v dôsledku skutočnosti, že by mu žalovaná prísúdenú čiastku mala splácať v takýchto splátkach (po 40,- eur), odvolací súd nemá pochybnosť o tom, že konkrétne okolnosti indikujú dôvodne v prospech využitia aplikovaného inštitútu splátok dlhu za súčasného záveru, že takto nastavené splácanie nemožno považovať vo vzťahu k žalobcovi za rozporné so zásadou spravodlivosti (čl.2 ods. 1 CSP), ale naopak s ňou súladné, ak žalovanej bola daná možnosť dodržať súdom prvej inštancie nastavenú platobnú disciplínu v mesačných splátkach, ktoré je schopná plniť (aj to za výnimočne ťaživých životných okolností), pričom samozrejme nemožno opomenúť ani sankciu, ktorá nastupuje pre prípad nedodržania nastaveného platobného režimu v podobe straty výhody splátok, pre prípad čo i len jednej nezaplatenej splátky žalobcovi riadne a včas.

46. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, bolo potrebné podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodnúť súčasne o nároku na náhradu trov konania, a to vzniknutých tak na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacích konaniach.

47. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

48. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

49. Odvolací súd rozhodol o trovách prvoinštančného, ako aj odvolacích konaní podľa § 396 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca podanou žalobou žiadal priznať od žalovanej spolu sumu 1.699 eur (istina + vyčíslený zmluvný úrok) a súdom mu bola celkovo priznaná suma 1.062,80 eur. Čistý úspech žalobcu tak predstavuje 25,10 % (62,55% - 37,45%), preto mu prináleží nárok na náhradu trov konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie v rozsahu 25,10 %.

50. O trovách oboch odvolacích konaní rozhodol odvolací súd tak, že strany nemajú nárok na náhradu trov odvolacích konaní (celkovo dvoch), keďže v princípe rozhodnutia odvolacieho súdu v oboch prípadoch vyznievali čiastočne na prospech oboch strán, a preto je spravodlivým podľa názoru odvolacieho súdu, aby si vlastné trovy odvolacích konaní každá zo strán znášala sama.

51. O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

52. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).